

BARTHA GUSZTÁV

TRAUMA

XVII.

Anyu, ha rossz napja van, sápadra púderezzi az arcát, Eszter a mutatóujjával az ajkáról lecsent és szétdőrsölt rúzzsal pírt varázsol rá. Anyós nem trükközik, álló nap félnyolcasra áll a szája, és slussz. Gizi néninek egyik szeme sír, a másik nevet, és attól függően, hogy melyik arcélét fordítja a tanulók felé, akként váltakozik a hangulat az osztályteremben.

Nincs fülig érő vigyor.

Ja!

Se fogak csikorgatása.

Annyira izé... bölcs nem vagyok Léna Alekszandrovna, csak... csak tapasztalt önsorsrontó. Igaza van Gizi néninek. Kezdek bármibe, előbb-utóbb ugyanabba a szarcsomóba lépek. A kórházkapu-rugdosással például kinek tartoztam, az ördögnek? Aligha. Hogy a patásnál rendezzem a számlát, a fejemmel kellene döngetnem a vaskaput.

Nesze neked – bimm-bumm...

„Mí a frászt akarsz, Ádi, hadat üzeni a kórháznak?!”

Bimm-bumm!

Kész röhej!

A fejét szétverte vót, mert rossz napja vót.

Ezek vagytok ti, férfiak – csóválná a fejét Gizi néni, vagy kezében meg-megremegne a borospohár a halotti toron –, ezek vagytok ti, férfiak.

Semmi meglepi, Léna Alekszandrovna, napi szinten foglalkozom az elmúlással. A távoli és a közelmúlt kvázi a hivatásom tárgya az értelmező szótáram szerint. Valaha élt emberek tettei, letűnt korszakok eseményei... Szóval, az óráimon ilyesmikre okítom a tanulókat, és nem fizetnek érte annyit se, hogy Eszterrel szolidan eléldégéljünk. De hogy rámenjen a fél estém a másnapi tananyagra való felkészülésre, és egy reggelem se szóljon másról, klotyóba menet és jövet, mint a holt dolgok memorizálásáról, az... az valóban abnormális dolog.

Igaza van Eszternek: „Idehaza vagy, és mégsem vagy itthon?”

Igaza van Anyunak: „Az Iroda néha kész bolondokháza, lenne okom, hogy a dossziékat hazahordjam. De tudod mit, Ádi, jusst se hozom!”

És... és nekem is igazam van, végtére, nem hálhatok az iskolában.

S végül maradt minden a régiben.

Mint az orosz népmesében.

Ja, Az öreg halász és aranyhal címűben, ha jól emlékszem.

Az isten szerelmére, Léna Alekszandrovna, ne kérdezze, mért hozakodtam elő a rossz napokkal, hogy a környezetemben ki hogyan éli meg, vagyis túl! Magamból ítélve talán szemellenzővel, nem nézve se jobbra, se balra, hacsak egyszer-egyszer önmagába nem, az öklömnnyivé zsugorodó gyomorra, a mind hangosabban zakatoló szívverésre. Légszomj, izzadás, ph-h, bagatell, ami valójában kifacsar, elgyengít és gyámoltalanná tesz, az a... Egy rész álmatlanság, egy rész ingerültség, egy rész... Hirtelen nem jut eszembe, hogy a harmadik részt minek nevezzem, félelemnek semmi esetre sem. Ez van, Léna Alekszandrovna. Például ha most odakiáltanám a gépkocsiból kibámuló nőnek – nem látsz a szemedtől, baszd meg, kurvára rossz napom van! –, akkorát, de akkorát lódítanék, hogy...

Hazudni sincs erőm.

Legközelebb, Szilágyi Ádám, ha azzal a szándékkal rohansz ki a kocsmából, hogy felborítod a vasúti menetrendet, a másik irányba kell futnod. Semmi gond. Rám fér egy kis önirónia, hogy az egyik szemem sírjon, a másik nevessen.

Gizi néni tudja, mit miért tesz.

Mit miért mond.

Gizi néninek végül mindig igaza van.

Ilyenek vagytok ti, férfiak.

Ph-h!

Persze hogy ideje lenne visszafordulnom a kocsmába, kicsit megszártítkozni, gatyába rázni magam. Ha Eszter így meglát, huhu...

Úgy elképzelem, míg szürcsölném a forró teát, vetnék néhány szánakozó pillantást az oldalra billent fejjel hortyogó szürkezakósra, bátorítólag odabiccentenék a pult mögött tüsténkedő harcsabajszúnak: nincs minden veszve, csak a nyaka véres. Albi talán eszembe se jutna, ahhoz túlságosan bekvártélyozta magát a soros nőcikéhez: az Ildihez, a Jucihoz vagy az Icához, hogy számítsak rá. Végül kihalásznám az asztal alól az Eszter holmijával degeszre szuszakolt fekete nylon szatyrot, és... és irány a kórház.

Szerintem felvezetésnek elmegy.

Lépjek tovább?

A kórházkapu tárva-nyitva, a kórházépület bejáratánál elmarad a könyörgés, a káromkodás és a jattolás, a szombat látogatási nap, nem ácsorog

fehérköpenyes kerub az ajtó mellett. Belépek az épületbe, dehogy gyámoltalanul, hanem, mint aki tudja a dolgát, és azt megcselekszi. Csakhogy, Léna Alekszandrovna, van egy olyan érzésem, hogy a lépcső előtt megtorpanok, és kínnal-keservvel fogom felvonszolni magam a negyedikre.

Ezt nem akarhatom.

Elképzelni, hogy kettesével szedve a lépcsőket, a kórházfolyosón eljártsszuk Eszterrel az egymásra találás csapnivaló happy endjét, egy profi forgatókönyvíró se igen tudná.

Szerda óta nem szól hozzám, a hátát fordítja felém.

Az van, hogy akarata ellenére betuszkoltam a kórházba, hogy idegileg végképp tönkretégyem, anyagilag kisémmizzem... Mintha anyósomat hallanám.

„Tönkretetted a lányom életét!”

Az életem csupa móka és kacagás.

Mi lenne, Léna Alekszandrovna, ha egy s mást megváltoztatnék a képzeletbeli forgatókönyvemben?

Hogyhogy minek?!

Például nem egy türelmét vesztett, vörösre sírt szemű, torzonborz hajú Eszter vár rám a folyosóvégi ajtónál, és szakítja ki a kezemből a fekete nylon szatyrot. Oké, a sárga pongyola marad, de szájszögletében mosoly féle bujkálna, és meg-megcsillanna vállra omló haján a villanyfény, és... és tenne pár apró lépést felém, miközben átveszi tőlem a szatyrot.

Hmm, mit szól hozzá?

A gesztusok nagyot tudnak lendíteni a történet kerekén.

Oda-vissza.

A jelentéktelennek tűnő gesztusok, ja, meg nem várt, véletlenül elejtett szavak nagyot tudnak ám lendíteni a történelem kerekén.

Pozitív és negatív irányba egyaránt.

Huh!

Így nem kellene ökölbe szorított kézzel föl-alá járnom a kórházfolyosón, szidni magamban... Fontos, hogy kit és mit? Türelmesen várakoznék a kórterem ajtajánál, míg Eszter átöltözik, nyugiba újraértelmezhetném az elmúlt napok kálváriáját, hogy mi történhetett, ki és mi idézte elő Eszter pálfordulását, hogy szerdától nem szól hozzám, a hátát forgatta felém. Holott... Holott előző nap, Léna Alekszandrovna, egymás szavába vágva tervezgettünk.

Hogyhogy miről?

Például, ha kikerül a kórházból, mikortól állhat újra munkába, és mennyi az elég, amit magára vállalhat a házimunkából. A beszélgetésünk végére úgy elkapta a hév, a lelkesedés szegényt, hogy már-már tapsikolt. Főleg amiatt, hogy elárultam neki, Gizi néni hathatós segítségével pályázatot írok. Igen-igen, a családtörténeti tanulmányom okán. A szinopszisban nem nagyon hivatkozhatok Trianonra, Magyarban mégiscsak a szocialisták vannak kormányon...

Gizi néni szerint: a kézirat-támogatást megítélő kuratórium nem a kormány.

Gizi néni szerint: kizárt dolog, hogy a pályázatom ne nyerjen.

Gizi néni szerint: a megítélt pénzüsszeget okosan beosztva, nyugiban eléldegélhettük egy darabig, rendbe rakhatjuk a szénánkat.

Gizi néninek mindig igaza van.

Kételkedés híján olyan, de olyan nagy hálaérzettel zártam be magam mögött a kórterem ajtaját, tettem Albi százdollárosát a borítékba, és indultam el önhöz a klinikára, Léna Alekszandrovna, hogy... hogy... Nem vagyok költő.

A sajnós mégsem ez.

Ha tudom, hogy rossz napja van, nagy ívben elkerülöm a 207-es szobát.

Ha csak maga-magának ártana az oktalan és esztelen gyűlölködésével, egye fene.

Hmm, mért a félelmet választja, és nem a reményt?

Alighanem az ördögnek tartozik vele – fűzném tovább a gondolatot, ha nem tudnám, hogy se anyu, se anyós, se senki más, kedd délután én voltam Eszter utolsó látogatója, és hogy aznap éjjel azon a kórházi osztályon egy bizonyos Léna Alekszandrovna nevű orvos volt az ügyeletes.

Maga, maga – Léna Alekszandrovna!

(Folytatjuk)